

**ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
КИТАЄЗНАВЧИХ ТА ЯПОНОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ім. БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

Інтерес Заходу до соціально-політичних моделей організації та управління суспільствами традиційних країн Далекого Сходу, зокрема Китаю та Японії, є очевидним з огляду на успіхи в багатьох напрямках розбудови суспільного буття. Отже, одним з важливих напрямків китаєзнавчих та японознавчих студій в нашому університеті може бути дослідження особливостей китайської та японської моделей організації та управління суспільством, методологічні засади та принципи яких містяться в конфуціянських доктринах державотворення. Таким чином, на перше місце серед пріоритетів сходознавчої діяльності нашого університету ми ставимо створення наукової Школи Конфуція з такими її складовими:

- центр дослідження суспільно-політичних доктрин та економічних стратегій країн конфуціянської цивілізації;
- постійно діючий методологічний семінар «Джерелознавство в методології китаєзнавчих та японознавчих досліджень»;
- китаєзнавчі та японознавчі студії кафедри державного управління та управління освітою.

Основними напрямками досліджень Центру мають бути: 1) джерела конфуціянства; 2) історія конфуціянства; 3) конфуціянська доктрина розбудови державності; 4) економічні та політичні стратегії країн Далекого Сходу. Головними завданнями Центру повинні бути: розробка методологічних засад досліджень соціокультурних, суспільно-політичних, економічних моделей і, відповідно, моделей організації та управління суспільствами згаданих країн Сходу.

Зазначимо, що останні кілька років сходознавство в нашому університеті набуває помітного розвитку через впровадження Інститутом суспільства таких навчальних сходознавчих дисциплін, як суспільно-політичні моделі, політична історія, соціологія культури, соціологія релігій, історія культури країн Далекого Сходу. У найближчій перспективі – китайська та японська мови.

Китаєзнавчі та японознавчі студії в Університеті матимуть комплексний формат через зосередженість, передусім, на дослідженні китайської та японської соціокультурних моделей в контексті сучасних глобалізаційних процесів, пов'язаних із різними сферами природного й суспільного буття цих країн. Концепції досліджень впливатимуть з таких конкретних завдань, покладених в основу згаданих сходознавчих студій:

- виявлення проблемних питань, у розв'язанні яких на глобальному рівні зацікавлені Китай та Японія;
- встановлення рівнів досягнення сучасної китайської та японської науки в розв'язанні таких питань та оцінка результатів досліджень;
- визначення потенційних та реальних можливостей сходознавчої школи Університету в проведенні кваліфікованих і результативних досліджень;
- розробка методичної та методологічної бази сходознавчих студій для фахівців таких спеціальностей, як країнознавство та міжнародна інформатика, а в перспективі – міжнародні відносини, історія, правознавство, політологія, соціологія, філософія, економіка та інші.

Зупинимось стисло на пріоритетах і перспективах японознавчих досліджень. Головними підставами для звернення до японського прикладу є, по-перше, відома думка про те, що в основу формування японської національної культури, розбудови державності цієї країни тощо покладені світоглядні та морально-етичні принципи конфуціянства та інших релігійно-філософських вчень Китаю. По-друге, ілюстрування дієвості цих принципів на японському прикладі є сьогодні найбільш показовим через роль, яку відіграє Японія в сучасних глобалізаційних процесах.

Першочерговим завданням японознавчого напрямку досліджень має бути ознайомлення з методологічними принципами сучасної японської соціологічної науки, спрямованої на визначення міжнародного статусу японської моделі організації та управління суспільством. Завдання є вельми складним з огляду на те, що соціологічна школа в Японії поки що в стадії розбудови. Її теоретична база в порівнянні із західно-європейською вельми слабка. Проте, активне переймання японцями досвіду західних технологій соціологічних та політологічних досліджень вказує на те, що японська наука має хороші перспективи в дослідженні та презентації японської моделі як такої, що може бути високо оцінена світовою наукою.

Звичайно, на сучасному етапі створення теоретичної основи японської моделі ніхто краще за самих японців не зможе висвітлити і подати на обговорення світовій аудиторії її (моделі) особливості, які мають суто національні ознаки і властивості. Отже, дослідження цієї моделі не можливе без глибоких знань національних особливостей японського соціуму, які можна віднести до її (моделі) складових. Саме це й є передумовою визначення таких першочергових завдань, поставлених перед сходознавчою школою нашого Університету:

– виявлення й вивчення чинників формуванні суспільно-політичної думки Японії;

– визначення місця і ролі релігійно-філософських вчень у розробці й вкоріненні морально-етичних принципів японського суспільства як ідейної основи формування суспільно-політичних доктрин Японії;

– виявлення й дослідження головних чинників розбудови японської моделі організації та управління суспільством як суспільно-політичної основи економічних стратегій;

– виявлення й дослідження принципових ознак, за якими японська модель може постати класичним зразком організації та управління суспільством.

Зауважимо, що Кафедра державного управління та управління освітою вже має певний досвід аналітичної роботи з японськими оригінальними матеріалами соціально-політичної тематики. До того ж, як вже згадувалось, в основу методологій дослідження суспільно-політичних доктрин та економічних стратегій країн Далекого Сходу (передусім Китаю та Японії) нами покладаються конфуціянські принципи державотворення. Вивчення й популяризацію духовної та ідейної спадщини Конфуція здійснюється нами через дослідження класичних джерел цього вчення як головного чинника розбудови конфуціянського цивілізаційного простору, що, власне, покладається в основу діяльності Школи Конфуція нашого університету.

Володимир Резаненко,
Київський університет імені Бориса Грінченка